

Koetilanteisiin liittyvät kulukorvaukset ja käyttökorvaukset

Kulukorvaus

Lainsäädännöllinen tausta

EPL 13 §:n mukainen palkkakäsite

Palkan käsite ennakonpidätyksessä on määritelty EPL 13 §:ssä. Sen mukaan palkalla tarkoitetaan: kaikenlaatuista palkkaa, palkkioita, etuutta ja korvausta, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa; kouluspalkkiota, henkilökohtaista luento- ja esitelmäpalkkiota, hallintoelinten jäsenyydestä saatua palkkiota, toimitusjohtajan palkkiota, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehen nostamaa palkkaa sekä luottamustoimesta saatua korvausta.

EPL:n mukaista palkkatuloa on kaikenlaatuinen palkka, palkkio, osapalkkio sekä muu etuus ja korvaus, joka suoritetaan virasta tai toimesta tahi sellaisesta työstä, tehtävästä tai palveluksesta, joka työn tai tehtävän antajalle tehdään korvausta vastaan. EPL:n mukaiseksi palkaksi katsotaan muun muassa ilman asianmukaista perustetta tapahtuneesta irtisanomisesta suoritettu korvaus ja työsuhteoption käyttämisestä syntyvä etu.

Palkkaan luetaan myös luontoisedut, jotka arvioidaan tuloverolaissa säädetyllä tavalla.

Palkasta on työnantajan aina toimitettava ennakonpidätys sekä maksettava työnantajan sosiaaliturvamaksu. Urheilijan palkkiosta on myös aina toimitettava ennakonpidätys.

Kaikki vastikkeellisesta työstä yksityishenkilöille maksettavat korvaukset katsotaan palkaksi tai palkkioksi. Ne ovat verollisia etuuksia 20 eurosta ylöspäin. Myös sitä pienemmät korvaukset on ilmoitettava verottajalle, vaikka niistä ei pidätetä veroa. Nämä suoritukset maksetaan Aalto-yliopiston palkkapalveluprosessin kautta.

Korvattaessa yksityishenkilöille heille yliopiston toimintaan osallistumisestaan aiheutuneita välittömiä kustannuksia näistä korvauksista ei pidätetä veroa. Pääsääntöisesti kulut korvataan alkuperäisiä kulutositteita vastaan. Mikäli kulu on sen luonteinen, että kuittia ei voi saada tai se on kadonnut, voidaan maksatuksen perustana käyttää kirjallista selvitystä kuluista. Selvitys liitetään maksu määräykseen.

Verottomina voidaan maksaa myös verohallinnon hyväksymät verottomat päivärahat ja matkakorvaukset.

Kulukorvaukset maksetaan pääsääntöisesti M2-matkahallintajärjestelmän kautta. Mikäli korvausta ei voida perustelluista syistä maksaa M2:n kautta, korvaus maksetaan R8-järjestelmän kautta laatimalla suorituksesta maksumääräys.

Linkki maksumääräykseen

<https://inside.aalto.fi/display/talouspalvelut/Koordinoitavien+varojen+maksatuslomake>

Kulukorvaus soveltuu käytettäväksi tieteellisiin tutkimuksiin liittyvissä koetilanteissa, joissa anonyymit koehenkilöt kokeen osana käsittelevät pieniä summia (alle 20 €) käteistä rahaa, esim. koemielessä tekevät sijoituksia tai pelaavat rahapelejä ja saavat mahdollisesti kokeen lopuksi pitää jäljelle jääneet rahat.

Oleellista on, että henkilöt eivät tee ko. koetilanteessa vastikkeellista työsuoritukseen perustuvaa työtä, vaan ovat käytettävissä puhtaasti koehenkilöinä, ts. havainnoinnin, tutkimuksen ja mittaamisen kohteina.

Näissä tilanteissa koehenkilöille kokeen lopuksi mahdollisesti annettava/jäävä summa käteistä rahaa käsitellään kulukorvauksena eikä koehenkilöpalkkiona. *Kulukorvauksia ei makseta Aallon palkkahallinnon kautta.*

Kokeesta vastuussa olevan tutkija voi maksumääräyksellä nostaa ennakkoon kokeessa käsiteltävän summan käteistä rahaa.

Menettely kulukorvaus-prosessissa

Esimerkki koetilanteesta, johon kulukorvausmenettely soveltuu:

- 1) Kokeesta vastuussa oleva henkilö saa ennakkoon nostaa kokeessa tarvittavat käteisvarat M2:n järjestelmän kautta ns. kuluennakkona.
- 2) koe suoritetaan
- 3) koehenkilöille maksetaan mahdolliset "voitot" käteisellä ja ottamalla maksetusta rahamäärästä kulukorvauskuittaus koehenkilöltä; kuittauksessa otetaan koehenkilön nimi, päivämäärä, käteispalkkion luovuttajan nimi ja allekirjoitus sekä koehenkilön allekirjoitus
- 4) controllerille/talouteen toimitetaan selvitys maksetuista "voitoista" ennakon ja varsinaisen toteutuneen kulun ja ennakon täsmäytystä varten, joka toteutetaan myös M2-järjestelmän avulla

Käyttökorvaus

Lainsäädännöllinen tausta

EPL 25 §:n mukainen työ- tai käyttökorvaus

Vaikka suoritusta ei EPL:n mukaan pidetä palkkana, on suorituksen maksajalla kuitenkin ennakonpidätysvelvollisuus sellaisesta suorituksesta, jota pidetään EPL 25 §:ssä tarkoitettuna työ- tai käyttökorvauksena, jos saajaa ei ole merkitty ennakkoperintärekisteriin.

Työkorvauksena pidetään työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana maksettavaa korvausta. Käyttökorvauksena pidetään tekijänoikeuden, valokuvaan perustuvan oikeuden ja teollisoikeuden, kuten patentin tai tavaramerkin käyttämisestä, käyttöoikeudesta tai käyttöoikeuden myynnistä suoritettavaa korvausta taikka teollisia, kaupallisia ja tieteellisiä kokemuksia koskevista tiedoista suoritettua korvausta. Vastikkeellinen työ ei muutu verottomaksi talkootyöksi sillä, että työn suorittaja lahjoittaa tekemästään työstä saamansa palkkion valitsemalleen yleishyödylliselle yhdistykselle. Vaikka työ olisikin tekijänsä näkökulmasta vastikkeetonta talkootyötä, on siitä saatu palkkio kuitenkin yleensä työn suorittajan veronalaista tuloa, jolloin työntekijä voi lahjoittaa ainoastaan nettopalkkionsa. Merkitystä ei ole sillä, onko palkkio palkkaa vai työkorvausta.

Käyttökorvausta on käytetty koehenkilöiden palkkioiden maksamisiin tilanteissa, joissa on tärkeää suojata esim. koehenkilöiden anonymiteettiä. Tässäkään tilanteessa koehenkilöt eivät varsinaisesti tee työtä, vaan he ovat tutkimuksen ja mittaamisen kohteina erilaisissa

tilanteissa ja olosuhteissa. Koehenkilölle maksettava palkkio on suuruudeltaan enemmän kuin 20 euroa. Käyttökorvauksena maksettavasta koehenkilöpalkkiosta suoritetaan ennakonpidätys, muttei työnantajamaksuja. Käyttökorvauksena maksettavat palkkiot maksetaan Aallon palkkahallinnon kautta.

Menettely käyttökorvaus-prosessissa

Käyttökorvausta varten täytetään tähän tarkoitukseen varattu lomake (tämän ohjeen liitteenä), jossa on selvästi kirjoitettuna kokeeseen osallistujan nimi ja henkilötunnus, sekä kotiosoite ja pankkitili; ja koehenkilön oma kuittaus. Lisäksi lomakkeessa tulee ilmetä kokeen suorittajan nimi ja tiliöinnissä se projektinnumero ja kustannuspaikka, josta käyttökorvaus maksetaan. *Käyttökorvaus kirjataan tilille 4004*. Lomakkeen hyväksyy kokeesta vastannut tutkija ja laitoksen controller tai muu ostositoumuksen hyväksyntäoikeuden omaava sovittu henkilö.

Käyttökorvauksesta peritään vero mutta ei muita työntekijän sivukuluja, mitään työnantajan sivukuluja ei myöskään käyttökorvauksesta makseta. Mukaan liitetään kuluvan vuoden verokortti, jos sellainen on, jos verokorttia ei ole mukana tai sitä ei ennestään ole, Aallon palkkaryhmässä peritään veroa 60 % .

Hyväksytty lomake mahdollisine verokortteineen toimitetaan palkkaryhmään laitoksen palkkaryhmän yhdyshenkilölle alkuperäisenä. Käyttökorvaus tulee maksuun seuraavassa mahdollisessa maksukerrassa (joko kuun 15. tai viimeinen päivä) ottaen huomioon Insides-ta löytyvän eräpäivätaulukon.